

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/490/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7510200243
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7510200243.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Alexandra Husivargu a JUDr. Viery Bodnárovej v právnej veci navrhovateľa : Železnice Slovenskej republiky, Bratislava, so sídlom Klemensova 8, Bratislava, IČO: 31 364 501, proti odporcom : 1/ H. N., nar. X.X.XXXX, bytom v X. XXX, 2/ J. N.Á., nar. XX.X.XXXX, bytom v S. XX, v konaní o 2.866,96 € s prísl., o odvolaní odporcu v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie, č.k. 7C 11/2010-74 zo dňa 25.2.2013

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice-okolie (ďalej len súd prvého stupňa alebo len súd) rozsudkom označeným v záhlaví zaviazal odporcov v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi 2.866,95 €, poplatok z omeškania zo sumy 65,72 € vo výške 2,5‰ denne od 11.5.2005 do 31.12.2008, vo výške 1‰ denne od 1.1.2009 do 3.6.2010 a vo výške 0,5‰ denne od 1.7.2010 do zaplatenia, najmenej však 0,83 € za každý aj začatý mesiac omeškania a úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.380,20 € od 15.11.2011 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Zaviazal odporcov v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 171,50 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia 2.866,95 € s prísl. titulom nájomného vo výške 65,72 € za mesiac apríl 2005 a vo zvyšnej časti titulom bezdôvodného obohatenia vo výške nájomného za obdobie od mája 2005 do januára 2007 (21 mesiacov x 65,72 €, t.j. 1.380,20 €) a vo výške úhrad za služby spojené s užívaním bytu za uvedené obdobie v sume 1.421,03 €.

Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že odporcovia v 1. a 2. rade sú manželmi a od 15.12.1989 boli spoločnými užívateľmi bytu č. 5 na 1. poschodí bytového domu súpisné č. 307 v X., postaveného na parcele č. 390/13, zapísaného na LV č. XXX, kat. úz. X., pozostávajúceho z dvoch izieb s príslušenstvom. Dňom 1.1.1992 sa spoločné užívanie bytu manželmi zmenilo na spoločný nájom. Predmetný byt bol do 23.7.2007 vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe navrhovateľa. Nájom bytu odporcom zanikol výpoveďou zo dňa 17.1.2005 z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Obč. zákonníka, a to uplynutím výpovednej doby dňom 1.5.2005. Odporcovia byt užívali aj po skončení nájmu, a to do 2.2.2007, kedy boli z bytu vypratani. Za obdobie od apríla 2005 do konca januára 2007 odporcovia neuhradili navrhovateľovi

žiadnu platbu za užívanie bytu. Predpis nájomného bol od 1.1.2005 mesačne 1.980,-Sk, t.j. 65,72 €. Náklady na služby spojené s užívaním predmetného bytu boli podľa vyúčtovania za rok 2005 vo výške 19.451,-Sk (z čoho sumu 5.538,-Sk za obdobie január až marec 2005 navrhovateľ vymáha v inom konaní, teda žalovaná cena služieb za apríl až december 2005 je 13.913,-Sk, t.j. 461,83 €), za rok 2006 vo výške 29.272,-Sk, t.j. 971,65 € a za január 2007 vo výške 4.058,-Sk, t.j. 134,70 €. Keďže v mesiaci apríl 2005 boli odporcovia spoločnými nájomcami predmetného bytu, pričom neuhradili navrhovateľovi nájomné za tento mesiac, v zmysle ust. § 671 ods. 1 Obč. zák. súd ich zaviazal na zaplatenie nájomného za tento mesiac vo výške 65,72 €. V zmysle ust. § 451 ods. 1, 2 Obč. zák. a § 456 Obč. zák. zaviazal odporcov vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie vo výške nájomného za obdobie od mája 2005 do januára 2007, kedy predmetný byt užívali bez právneho dôvodu po skončení nájmu a zároveň titulom bezdôvodného obohatenia zaviazal ich aj na zaplatenie úhrad za služby spojené s užívaním bytu v tomto období (bezdôvodné obohatenie vo výške nájomného predstavuje 1.380,20 €, t.j. za 21 mesiacov po 65,72 € a bezdôvodné obohatenie titulom úhrad za služby predstavuje 1.421,03 €, t.j. 461,83 € za obdobie 4-12/2005, 971,65 € za obdobie roku 2006 a 134,70 € za január 2007 po odrátaní sumy 147,15 € ako rozdielu medzi predpisom úhrad za služby za kalendárny rok 2004 a vyúčtovaním služieb za tento kalendárny rok). Podľa ust. § 697 Obč. zák. v spojení s § 4 nar. vl. 87/1995 Z.z. zaviazal odporcov aj na zaplatenie poplatku z omeškania zo sumy nájomného 65,72 €, keďže nezaplatili nájomné do piatich dní po jeho splatnosti, t.j. do 10.5.2005. Takto sa dňom 11.5.2005 dostali do omeškania s platením nájomného za mesiac apríl 2005, z ktorého dôvodu súd zaviazal odporcov spoločne a nerozdielne zaplatiť aj poplatok z omeškania v zmysle § 4 nar. vl. 87/1995 Z.z. za obdobie do 31.12.2008 vo výške 2,5‰ za každý deň omeškania, za obdobie od 1.1.2009 do 30.6.2010 vo výške 1‰ denne a od 1.7.2010 vo výške 0,5‰, najmenej však 0,83€ za každý aj začatý mesiac omeškania. Zo sumy bezdôvodného obohatenia súd v zmysle ust. § 517 ods. 1, 2 v spojení s § 3 ods. 1 nar. vl. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013 zaviazal odporcov na zaplatenie úroku z omeškania. Do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia sa odporcovia dostali dňom nasledujúcim po doručení návrhu na začatie konania, t.j. dňom 15.11.2011, od ktorého dňa bol navrhovateľovi priznaný úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy bezdôvodného obohatenia 1.380,20 € do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalovaného úroku z omeškania súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a keďže navrhovateľ mal neúspech iba v nepatrnej časti, priznal mu plnú náhradu trov konania, spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku z návrhu na začatie konania vo výške 171,50 €.

Proti tomuto rozsudku, a to proti jeho vyhovujúcemu výroku, v zákonnej lehote podal odvolanie odporca v 1. rade a podľa obsahu odvolania navrhol zmeniť rozsudok a žalobu zamietnuť z dôvodu svojej zlej finančnej situácie, pre ktorú nie je schopný žalovanú sumu uhradiť. Poukázal na to, že je dlhodobo nezamestnaný, vzhľadom na nedostatok pracovných miest si nevie nájsť prácu, odporkyňa v 2. rade je tiež dlhodobo nezamestnaná, má zdravotné problémy, užíva lieky, jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi spolu s príspevkom na zdravotnú starostlivosť vo výške 62,50 €. Okrem toho má ešte vyživovaciu povinnosť voči maloletému S., ktorú si plní mesačne vo výške 30 €. Jeho ďalší syn J. N. je invalidný, trpí epilepsiou a aj z iných zdravotných dôvodov nepracuje. Po uhradení výživného odporcovi zostáva na zabezpečenie základných životných potrieb 32,50 €. Nemá si z čoho zaplatiť ani ubytovanie, je bezdomovcom a vzhľadom na túto situáciu žiada o odpustenie dlhu, na zaplatenie ktorého bol zaviazaný. Z rovnakých dôvodov žiada o odpustenie trov konania, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku.

Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie odporcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, ods. 2 písm. c/ a ods. 3 O.s.p., teda preskúmal rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku vo vzťahu k obom odporcom, keďže ide o také ich spoločné povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na oboch (boli zaviazaní na plnenie spoločne a nerozdielne) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu v 1. rade je dôvodné iba proti výroku o trovách konania.

Rozsudok je v napadnutom vyhovujúcom výroku vo veci samej vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. v tomto výroku potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania nebol výrok rozsudku, ktorým súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol, keďže proti tomuto rozsudku navrhovateľ ako oprávnená osoba nepodal odvolanie, preto tento výrok rozsudku nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

Predmetom odvolacieho prieskumu boli takto výroky I. a III. napadnutého rozsudku, ktorými odporcovia boli zaviazaní zaplatiť navrhovateľovi 2.866,95 € s príslušenstvom, ako je toto podrobne špecifikované vo výroku napadnutého rozsudku a trovy konania 171,50 €.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 15.7.2014 o 9.10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 8.7.2014 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 156 ods. 1, 3 O.s.p.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku vo veci samej, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého odporcom vznikla povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nájomné za mesiac apríl 2005 spolu s poplatkom z omeškania, ako aj povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie spolu s úrokom z omeškania, ktoré im vzniklo v dôsledku užívania bytu po skončení nájmu bez právneho dôvodu a ktoré spočíva v nezaplatenom nájomnom a v nákladoch na služby, ktoré odporcovia počas užívania bytu využívali a úhrady za ne neplatili.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k záveru o povinnosti odporcov zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.866,95 € s prísl. aj s poukazom na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády 87/1995 Z.z., ktoré aplikoval na zistený skutkový stav.

Odporca v 1. rade nespochybňuje základ nároku a ani jeho výšku, t.j. svoju povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nájomné a vydať mu bezdôvodné obohatenie titulom užívania bytu bez právneho dôvodu po ukončení nájmu spolu vo výške 2.866,95 € s prísl., avšak vzhľadom na svoju nepriaznivú finančnú situáciu žiada o odpustenie tohto dlhu. Odpustiť dlh odporcovi však môže iba navrhovateľ ako veriteľ, nie však súd. Nepriaznivá finančná a majetková situácia odporcu teda nie je dôvodom zániku jeho povinnosti voči navrhovateľovi, ktorá mu vznikla v súvislosti s užívaním bytu ako nájomcu, ako aj po skončení nájomného vzťahu, lebo Občiansky zákonník s takouto skutočnosťou nespája zánik záväzkov. Z týchto dôvodov ani odvolací súd nemohol zmeniť rozsudok v zmysle návrhu odporcu tak, že pre jeho nepriaznivú finančnú a majetkovú situáciu návrh zamietne.

Iné relevantné odvolacie námietky, ktoré by mali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a boli by spôsobilé privodiť zmenu rozhodnutia v prospech odporcu, odporca v odvolaní neuviedol a ani odvolací súd takéto dôvody nezistil.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku ako vecne správny potvrdil.

Dôvodné je však odvolanie odporcu proti výroku o náhrade trov konania, keďže súd mal vzhľadom na ním uvádzané osobné, majetkové a zárobkové pomery ako aj pomery odporkyne v 2. rade zvážiť, a to aj bez návrhu odporcov, či nie sú splnené podmienky v zmysle ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pre nepriznanie náhrady trov konania navrhovateľovi, a to práve vzhľadom na sociálne pomery odporcov.

V zmysle ust. § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Aplikácia vyššie citovaného ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o prípad hodný osobitného zreteľa, pričom výnimočnosť tohto prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Vždy je pritom potrebné zvážiť okolnosti konkrétneho prípadu tak na strane toho, v čí prospech má byť toto ustanovenie použité, ako aj na strane toho, komu inak prislúchajúci nárok nie je priznaný. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Výnimočnosť prípadu musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnená. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadnuť v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania, pričom treba zohľadniť aj pomery toho účastníka, ktorému by inak patrila náhrada trov konania z toho hľadiska, aký bude dopad rozhodnutia v zmysle ust. § 150 O.s.p. na majetkové pomery tohto oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie ust. § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a podobne.

Súd prvého stupňa sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal možnosťou rozhodovania podľa ust. § 150 ods.1 O.s.p., preto úlohou súdu v ďalšom konaní bude skúmať, či v danom prípade sú splnené podmienky v zmysle ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pre nepriznanie náhrady trov účastníkom konania a v závislosti od výsledkov týchto zistení opätovne rozhodnúť o trovách konania účastníkov.

Za tým účelom súd zistí osobné, majetkové a sociálne pomery odporcov, zohľadní pomery navrhovateľa, ktorému inak patrí náhrada trov konania z toho hľadiska, aký bude prípadný dopad rozhodnutia v zmysle ust. § 150 ods.1 O.s.p. na jeho pomery, prihliadne na okolnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby a ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, prihliadne na postoj odporcov v samotnom konaní a tiež na okolnosť, či navrhovateľ, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrí a na základe týchto zistení opätovne rozhodne o trovách konania účastníkov.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania účastníkov v zmysle ust. § 221 ods.1 písm.h/ O.s.p. a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.